

MARIA
BARBAL
L'HELICÒPTER

labutxaca

Maria Barbal

L'helicòpter

Columna

Barcelona

© Maria Barbal Farré, 2001

La primera edició en català d'aquesta obra
es va publicar a Edicions 62 l'any 2001

Primera edició en aquest segell: novembre del 2023

© d'aquesta edició: Edicions 62, s.a.,
labutxaca

Fotocomposició: Grup62
DIPÒSIT LEGAL: B. 17.566-2023
ISBN: 978-84-19107-90-9

La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor. La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè sosté l'ecosistema de qui escriu i de les nostres llibreries. En comprar aquest llibre contribuïu a mantenir aquest ecosistema viu i en creixement. A Grup62 agraiem que ens ajudeu a donar suport així a l'autonomia creativa d'autores i autors perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.

Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra. Podeu contactar amb CEDRO a través del web www.conlicencia.com o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

PRIMER ACTE

ESCENA I

Sala d'estar

El Rafael i l'Hermínia, asseguts sols, callats, potser ell amb el diari, fins que arranca a parlar.

RAFAEL: ¡Quiero bailáh!

HERMÍNIA: Tites, tites... *(Fa el gest de repartir gra per terra.)* Menjar prou que ho fan, però no ponen, les orqueries!

RAFAEL: *(Mirant-la embadalit.)* ¡Ereh mu bonita! Te parese a la virgen de mi pueblo, ¿sábeh? *(Li agafa una mà i, de sobte, sembla que ella el descobreix; li posa l'altra mà a la galta.)*

HERMÍNIA: Enric, per fi ets aquí... *(Li fa petons i li acaricia la cara; ell li correspon, encantat.)*

RAFAEL: *(Acaronant-la.)* Tu piel eh asín de fina y blanca como la suya, virgen de Linarejoh.

(Van per entrar la doctora i el Carles, es paren a certa distància, al lllindar, i els observen.)

CARLES: Mira-te'ls! Ui, ui, resulta que aquest Rafa és un castigador.

DOCTORA: L'amor no té edat... *(Amb intenció, mirant el jove, que no s'adona de la indirecta.)*

CARLES: *(Animós.)* Ell és divertit i ella té una senyora fractura! Trobo que fan bona parella!

DOCTORA: La fractura rai! *(Brandia el cap.)* Em temo que ella ha iniciat una demència... *(Aprofitant l'ocasió per parlar d'allò que més li interessa:)* Tu també en tens, de parella?

CARLES: Ui, jo! Hauria de trobar algú molt especial! A més, ara, amb la carrera, l'anatomia i la físió, amb la feina, no em queda temps per a res.

DOCTORA: De temps sempre se'n troba... Per cert, jo tinc uns atlas d'anatomia molt bons, te'ls puc passar! I si és per la físió... M'agradava molt quan n'estudiava... Vull dir que m'agrada! Si tens dubtes o et costa... podem quedar i jo...

CARLES: *(Distret.)* A mi també m'agrada més la fisiologia.

DOCTORA: Respecte al tema d'aparellar-se...

CARLES: I, pel que fa a les noies, el cert és que costa bastant encertar-ho!

DOCTORA: Potser... una persona més... més madu-

ra... (*Això últim ho diu en veu més baixa en el moment que ell es mou i no ho sent.*)

(*Apareix l'Agnès, amb crosses o cadira de rodes, i el Carles queda impressionat; la doctora, contrariada.*)

DOCTORA: Ah! Aquesta és l'Agnès. El seu oncle viu aquí al poble, és mecenes de la clínica, i ella s'estarà amb nosaltres fins que millori de mobilitat. El Carles. Treballa a la clínica en època de vacances de la universitat, té una beca, ja és el segon estiu.

CARLES: Ei, Agnès, m'alegro... (*Fa el gest d'acostar-se a saludar-la.*)

AGNÈS: Hola. (*Ella passa de llarg cap a la finestra i s'allunya al màxim dels altres dos, s'hi asseu d'esquena, obre un llibre. La doctora estira el Carles de la màniga de la bata i s'allunyen, de manera que puguin parlar sense que l'Agnès els senti. En veu baixa, al Carles:*)

DOCTORA: Pobra desgraciada!

CARLES: Com dius?

DOCTORA: Té una història!

CARLES: Tan jove i ja té història?

DOCTORA: Ni te la imagines! (*Ell calla mansament.*)

Tal com la veus, es va... va caure d'un quart pis, la vela d'un restaurant va amortir el cop i només en va resultar ferida. Els pares i la germana van

agafar el cotxe i van córrer cap a l'hospital per veure-la. Es van matar tots tres.

CARLES: Uf! Així, s'ha quedat tota sola?

DOCTORA: Té l'oncle, un home que afavoreix aquesta clínica amb una donació cada any, un senyor... molt correcte.

CARLES: *(El Rafael fa un petó a la boca a l'Hermínia.)*
Mira-te'ls!

DOCTORA: Això jo no ho puc consentir!

CARLES: Però no té importància! Són com criatures!

(La doctora intervé quan el Rafael comença a tocar l'Hermínia, talla l'encís eròtic entre la parella gran. De seguida entra la Glòria; potser, abans, l'Hermínia intenta treure's la roba com si li fes nosa.)

ESCENA II

GLÒRIA: Hola a tothom! *(Va directa a la mare, la farga.)* Què fa avui la reina de la casa?

HERMÍNIA: Em vindran a buscar per la Festa Major.

GLÒRIA: Qui et vindrà a buscar?

HERMÍNIA: Doncs, mama i papa! No saben què fer amb aquell bé de Déu de menjar i beure!

GLÒRIA: Però, mama, què dieu! Els padrins fa anys que van morir! No vo'n recordeu?

HERMÍNIA: (*Mirant-la fixament i repetint a poc a poc:*)

Mama i papa.

GLÒRIA: Però, quina ruqueria...?

HERMÍNIA: Mama i papa! (*Exaltada.*)

RAFAEL: ¡Quiero bailáh! (*Riuen.*)

GLÒRIA: (*A la doctora, que pren la pressió al Rafael i té el fonendo a les orelles.*) Però, què diu?, què li heu fet avui?

DOCTORA: Doncs, avui, cap prova! En canvi, sembla que s'ho passa molt bé amb el Rafael! Hem de parlar sobre la teva mare, Glòria. La fractura, l'ingrés a la clínica, li han desencadenat un problema neurològic, però encara no en sé l'abast.

GLÒRIA: Ah! Per això no parla com abans i diu coses estranyes? (*Deixa caramels damunt la tauleta.*)

DOCTORA: Podria estar iniciant un procés d'aquests en què hi ha pèrdua de memòria.

GLÒRIA: Però si sempre n'ha tingut més que jo!

DOCTORA: Quan tinguem els resultats necessitem una estona i una mica de tranquil·litat perquè pugui explicar-t'ho bé.

GLÒRIA: Ah! Doncs, hauré de demanar una hora a la feina. (*Li toca els cabells a la mare.*) Aneu una mica escabellada! (*Treu la pinta i es fixa en l'Agnes, que ni tan sols s'ha girat, sembla llegir; la Glòria s'hi acosta.*) Quan li va bé?

DOCTORA: Ja em pots parlar de tu... (*Mirant el Car-*

les, a qui també el Rafael crida l'atenció fent senyal que necessita anar al lavabo.) Un matí a tres quarts de vuit o una tarda a les cinc. (*Prenent la pressió a l'Agnès.*) Doncs, mira, l'Hermínia també es va trencar el fèmur; ara... (*Mirant la Glòria.*) l'Agnès s'estarà aquí uns dies, el seu oncle viu al poble...

AGNÈS: Ja pot dir a tothom que l'oncle s'ha fet càrrec de mi perquè no tinc ningú més, si vol els ho pot dir tot!

DOCTORA: Només pretenia presentar-vos. No cal ser desagradable!

CARLES: (*A la Glòria.*) Es diu Agnès i és quasi tan jove com tu. (*Aprofita per aproximar-se a les dues joves. El Carles estira la mà a l'Agnès i li somriu.*)

AGNÈS: Per cert, tinc molt de dolor; necessito més calmants.

DOCTORA: En tens prou amb els que prens, t'ho asseguro!

AGNÈS: I jo li dic que no ho puc resistir, ni tan sols he pogut aclucar els ulls aquesta nit!

DOCTORA: No tindrè més remei que informar el teu oncle que critiques la medicació que se t'ha prescrit!

AGNÈS: Informi a qui vulgui!

DOCTORA: Com a mínim podries ser correcta!

AGNÈS: Per què?, m'ho vol dir?, per què he de ser correcta si no em vol ajudar?

DOCTORA: M'agradaria que em tractéssiu de tu!

(L'Agnèsriu mentre la doctora se'n va i la Glòria s'acosta a l'Agnès.)

GLÒRIA: La teva cara em sona, em sembla que mos coneixem!

AGNÈS: Impossible. Jo visc... vivia lluny d'aquí.

GLÒRIA: Pensava..., diria que de l'acadèmia d'idiomes!

AGNÈS: Devia ser algú que se m'assembla. Quina ganga! *(Riu. Mirades del Carles cap a ella. Li sona el mòbil a la Glòria, se'l mira, somriu i surt. El Rafael s'ha adormit amb el diari a la falda.)*

CARLES: De debò que et fa molt mal?

AGNÈS: No, només ho dic per tocar la pera.

CARLES: Fèmur i peroné? Clavícula?

AGNÈS: No t'ho ha dit ja la teva nòvia?

CARLES: Com? Qui?

AGNÈS: Qui ha de ser! La sàvia! Li cau la bava quan parla amb tu! No estàs malament, però tampoc no n'hi ha per tant!

CARLES: La doctora? Si és..., podria ser... la meva...

AGNÈS: I...? No somrius davant d'aquests dos? *(Gest de dolor.)* Ai!

CARLES: *(Amb humor.)* Així, no estic malament? Molt bé, doncs, m'agradaria...

AGNÈS: M'hauries d'ajudar!

CARLES: I esclar! Què vols?

AGNÈS: Necessito calmants per a aquesta nit. No m'és possible dormir amb tant dolor!

CARLES: Miraré què prens. Jo encara no soc metge!

AGNÈS: Però tu pots obtenir una recepta de la teva doctora! (*Riu.*) Ella a mi no me la farà pas! I si no és ella..., segurament deus tenir amics metges, o... companyes, filles de metge, professors que t'admoren...

CARLES: Vinga! Però què dius!

AGNÈS: Sovint passa així, no et sembla? Una professora madura, un alumne jove... o a l'inrevés (*Com si parlés per a ella.*), el professor admirat, casat, però que es mostra savi, lliure amb les seves alumnes i els roba... (*Riu amargament.*). No em facis cas!

CARLES: Com que no? Què roba el professor admirat a les alumnes? (*L'Agnès fa el sord.*) Ja ho tinc! El professor enganya, és un bluf. En realitat no en sap gaire, de ciència, però li és fàcil fer creure als alumnes inexperts que és un geni.

AGNÈS: T'equivoques! En sap molt, no hi ha ningú que domini la matèria que ensenya com ell (*La cara de l'Agnès diu el que no vol explicar i el Carles prova d'endevinar.*), ningú tan capaç de fer-la atractiva, com si fos fàcil, però que també domina la broma, les indirectes, la mirada ben endins... (*Silenci concentrat d'ella.*)

CARLES: Les fa servir per a la conquesta! ¿Fa veure que es dedica tan sols a la ciència, però amb una ullada enamora alumnes ingènues, les... enganya i s'aprofita d'elles? Un impostor?

(L'Agnès gira la cara del tot i es posa a llegir.)

ESCENA III

RAFAEL: ¡Quiero bailáh!

HERMÍNIA: Tites, tites. *(Gest de péixer les gallines.)*

CARLES: Què? Mengen, avui? *(S'hi ha acostat.)*

HERMÍNIA: Elles sí que rai!

CARLES: I vós?

HERMÍNIA: Tinc molta feina; tota sola no la puc fer.

CARLES: Jo us ajudaré. *(L'Hermínia el mira amb atenció, com si es despertés d'una absència.)*

HERMÍNIA: Enric...? *(El Carles mira l'Agnès amb complicitat.)* Quina sort que has vingut ara que hi ha tanta feina! *(L'acaricia amb les dues mans i ell segueix la confusió amb naturalitat; això sembla despertar un cert interès en l'Agnès.)*

CARLES: Junts la farem!

HERMÍNIA: I la nena on és?

CARLES: Encara dorm.

HERMÍNIA: Ai, la farnaca! Ja l'espavilaré, jo! No pot ser, hi ha molta feina!

CARLES: esclar, no pot ser!

RAFAEL: ¡Me tienen que operá! (*Es treu la gorra; mirades a l'Hermínia, que en girar-se cap al Rafael ha tornat a quedar estàtica. Ell li ensenya el diari, l'home llegeix a poc a poc i amb dificultats. Ella li pren el diari i comença a llegir en veu alta com si fos una mestra enmig d'una aula; fa errades freqüents, canvis d'una vocal per una altra, etc. Ell l'escolta embadalit.*)

CARLES: El seu cor necessita una vàlvula, però hi ha risc. És un bon jan i està ben sol!

AGNÈS: I on veus el problema? Jo també estic ben sola!

CARLES: Però tu ets jove i molt bonica.

AGNÈS: Així doncs, ja puc ser feliç! (*Riu.*)

GLÒRIA: (*Entrant.*) Feliç? Jo soc feliç! Hurra!

CARLES: Què hi ha?

GLÒRIA: Ja tenim pis! El Lluís n'ha trobat un que és ideal! Dos dormitoris, una cuina petita, però molt clara, i...

AGNÈS: (*Riu.*)

GLÒRIA: (*Picada.*) Quina mosca t'ha picat?

AGNÈS: Cap ni una.

GLÒRIA: No, tu t'enfots de jo!

CARLES: I quan podeu ocupar-lo?

GLÒRIA: D'aquí a pocs dies, a primers de mes. A aquesta senyora (*Mirant la seva mare.*) ja se li haurà curat la cama, podrà tornar a casa i jo m'hi jugo el que sigui que ja tindrè feina a la capi-

tal! (*Silenci.*) Però, què passa? No salteu i balleu amb jo?

CARLES: esclar que sí! La doctora...

AGNÈS: Que ja deu estar acostumada a donar males notícies... (*Ho ha dit com per a ella mateixa.*)

GLÒRIA: Què dius, què dius? (*Però, girant-se cap al Carles:*) Ui, que contenta que estic! Doneu-me una ullada a la mare! He de trucar a ma germana! (*Fa un petó a l'Hermínia i surt esperitada.*)

(A la sala, el televisor funciona, però el volum és baix, ningú no se'l mira.)

CARLES: Ja veus com n'està de contenta!

AGNÈS: Total, perquè es canvia de pis! (*Riu.*)

CARLES: Malauradament, la seva mare té més que una fractura en procés de...

AGNÈS: Si que en saps! (*Riu.*)

CARLES: Em sap greu anar-me'n, però he de portar el Rafael a raigs ics i abans al lavabo! Ara bé, tornaré, ho sents?, tornaré aviat i parlem del que tu vulguis! (*El Rafael agafa uns caramels amb llestesa, sense que ningú se n'adoni, i se'ls posa a la butxaca; també el fonendo que la doctora s'ha descuidat.*)

AGNÈS: No hem de parlar més, tu ja saps l'únic que em cal!

CARLES: Jo crec que et cal una altra cosa. (*Carícia de desig o de tendresa, i surt.*)

ESCENA IV

GLÒRIA: (*Entrant.*) He parlat amb ma germana i ara no trobo la metge! On es deu haver ficat? Oh, mare, que feliç que em fa... veure't tan bé!

AGNÈS: (*Riu.*) Però ell te'n fa molt més!

GLÒRIA: (*La mira dubtant.*) I tu, com ho...? El Lluís és decidit, és fort, és únic...

AGNÈS: I ara, on és?

GLÒRIA: Treballa a la ciutat des de fa uns mesos. Jo trobaré feina allí i per fi podrem viure junts! Fa un any i mig que anem en sèrio, però ens coneixem de tota la vida! I tu...?

AGNÈS: Jo què?

GLÒRIA: Vull dir si vas amb algú.

AGNÈS: No!

GLÒRIA: He notat que al Carles li has caigut molt bé... (*La doctora s'ha parat al llindar de la porta, des d'on les escolta sense ser vista.*) És un solet!

AGNÈS: Sí, un solet. (*Riu.*) La gent com un sol...

DOCTORA: Què passa?

AGNÈS: No saps quan t'enganya!

GLÒRIA: Ai, la desconfiada! No tothom és com malpenses tu!

AGNÈS: (*Riu.*) S'hauria de saber la data de caducitat de les coses bones, ni que fos aproximada...

GLÒRIA: De caducitat?

AGNÈS: Si la mort arriba aviat, no cal patir per res.

GLÒRIA: Òndia, tu!, no t'entenc! I si no arriba aviat, què?

AGNÈS: Has de solucionar-ho tu... *(Com si parlés per a ella mateixa.)*

GLÒRIA: Què coi vols dir?

DOCTORA: *(Ha escoltat el que deien fins que entra amb el carret.)* Heu vist un fonendo? *(Mentre es disposa a donar medicació, parla com si fos per a ella.)* No sé què els passa avui en dia als joves. Com qui diu, amb el món per encetar, amb molta més llibertat que abans, i no en tenen prou! *(A elles.)* De vegades em pregunto què hauríeu fet si us hagués tocat viure la joventut a la meva època.

AGNÈS: Expliqui'ns com va patir, va!

DOCTORA: Jo soc aquí per treballar, que si no... *(Reparteix medicació a l'Hermínia.)*

AGNÈS: Seria en un altre lloc, esclar, s'entén, perquè la feina no li agrada tant com per passar la majoria d'hores aquí. I tu què faries, Glòria, si fossis lliure?

GLÒRIA: Què vol dir «si fossis lliure»? Per si no ho saps, ja en soc, jo, de lliure!

DOCTORA: *(Pren la temperatura.)* És una manera de parlar, dona, vol dir què t'agradaria fer ara!

GLÒRIA: Doncs, mira, ara mateix deixaria la feina d'aquí del poble i me n'aniria a viure a la pensió amb el Lluís fins que poguéssom entrar al pis!

Si tingués molta pela, viatjaria... i encara millor, les tres coses!

DOCTORA: Però fas el millor, la mare et necessita i estàs al seu costat!

AGNÈS: ¿I vostè què faria si no hagués d'estar en aquest lloc a canvi d'un sou?

DOCTORA: (*Consultant el rellotge.*) És la teva hora de fisioteràpia!

AGNÈS: Ah, vaja, no em vol respondre.

DOCTORA: És important que la facis ben feta; cada dia, procurar arribar un poc més enllà. Així aniràs recuperant mobilitat.

AGNÈS: Pel que m'ha de servir! Ah, per cert, ja l'hi he dit: no puc dormir a la nit amb aquest dolor i em cal alguna cosa...

DOCTORA: No és convenient! El cos s'hi acostuma...

AGNÈS: I?

DOCTORA: Corre a fisio! Encabat parlarem de la nit! No trobo el fonendo i el necessito! (*Surt apressada.*)

AGNÈS: (*Burleta.*) Corre, corre...

GLÒRIA: Li ha sortit sense pensar!

AGNÈS: Doncs que pensi, que ja no és una nena! (*La Glòria mira la mare, que està amb l'expressió fixa.*) Digues si no agafaries de gust la bossa i te n'aniries allà (*Assenyala la finestra.*), al sol, a fer camí ben lliure, i oblidaries aquest lloc per sempre.